

Dopad změny DPH na občany

Co je DPH

- DPH - daň z přidané hodnoty
- DPH je daň, kterou platí subjekt, z hodnoty, kterou přidal určitému výrobku
- Bývá více sazeb (u nás 2, u Řeků 3)
- Nejdůležitější příjem státního rozpočtu
- Takzvaná Univerzální daň - tj. Zatěžuje všechny služby a zboží

Podoba DPH v ČR

Z počátku byl velký rozdíl mezi oběma sazbami DPH. Postupem času se vrchní hranice snižovala a spodní zvyšovala (tendence vyrovnání obou sazeb). Dnes máme základní sazbu DPH 21 a sníženou 15 %.

Harmonizace DPH

Snaha Evropského společenství o sjednocení systémů DPH jejich států za účelem zajištění fungování vnitřního trhu (snižování vnitřních bariér a rozdílů). Jedná se o dlouhodobé balancování.

Počátky harmonizace sahají už do 60 let minulého století a v rámci evropského společenství došlo k sjednocení systémů DPH 1. ledna 1973.

Cílem zavedení DPH bylo odbourání kumulativního účinku daní z obratu, který bránil mezinárodnímu obchodu.

Dnes v rámci evropské unie od prvního ledna 2007 platí směrnice o společném systému DPH a jednou z nejvýznamnějších změn bylo nastavení minimálních hodnot sazeb DPH na 15 a 5 procent.

Dopad změn DPH na občany

Porovnání dnešního stavu DPH s výhledem při sjednocení, které se mělo uskutečnit začátkem roku 2013.

Bohatší a vzdělanější by na sjednocení sazeb DPH tržili méně, kdežto při zachování dvou rozdílných sazeb tržili všichni občané.

Dopady na reálné příjmy domácností dle skupin domácností

	15% a 21%		17.5% a 17.5%		Rozdíl	
	Kč/ měsíc	% výdajů	Kč/ měsíc	% výdajů	Kč/ měsíc	% výdajů
Průměr	-177	-0.78%	52	0.23%	-228	-1.01%
Zaměstnanci s nižším vzděláním	-192	-0.78%	60	0.24%	-252	-1.03%
Zaměstnanci s vyšším vzděláním	-229	-0.79%	88	0.30%	-318	-1.09%
Samostatně činní	-225	-0.78%	89	0.31%	-314	-1.08%
Domácnosti neaktivních osob s ekon. aktivními členy	-197	-0.78%	81	0.32%	-278	-1.11%
Důchodci (nepracující) bez ekon. aktivních členů	-104	-0.77%	-2	-0.01%	-102	-0.76%
Nezaměstnaní	-120	-0.76%	9	0.06%	-129	-0.81%
Ostatní domácnosti bez ekon. aktivních členů	-95	-0.72%	4	0.03%	-99	-0.76%

Incidence DPH

Daňové incidence - jedná se o vzájemnou polohu uložené daně a jejího skutečného dopadu.

Daň dopadá na subjekty dvěma způsoby:

- přímo ze zákona (tzv. zákonný dopad daně), tzn. na toho, kdo je podle zákona povinen ji platit
- skutečně - po případném daňovém přesunu (tzv. skutečný nebo efektivní dopad daně)

Srovnání sazeb DPH

Stát	Základní sazba DPH (%)	Snižená sazba DPH (%)	Stát	Základní sazba DPH (%)	Snižená sazba DPH (%)
Belgie	21	6 / 12	Malta	18	5 / 7
Bulharsko	20	9	Německo	19	7
Česká republika	21	15	Nizozemsko	21	6
Dánsko	25	-	Polsko	23	5 / 8
Estonsko	20	9	Portugalsko	23	6 / 13
Finsko	24	10 / 14	Rakousko	20	10
Francie	19,6	5,5 / 7	Rumunsko	24	5 / 9
Itálie	21	10	Řecko	23	6,5 / 13
Irsko	23	9 / 13,5	Slovensko	20	10
Kypr	18	5 / 8	Slovinsko	20	8,5
Lucembursko	15	6 / 12	Španělsko	21	10
Litva	21	5 / 9	Švédsko	25	6 / 12
Lotyšsko	21	12	Velká Británie	20	5
Maďarsko	27	5 / 18			

Testové otázky

Kdy byly v rámci ES sjednoceny systémy DPH

- A. 1. ledna 1973
- B. 31. prosince 1973
- C. 1. června 1973
- D. 1. ledna 2007

Jakým způsobem může dopadat daň na subjekty

- A. **Přímo ze zákona (tzv. zákonný dopad daně)**
- B. Referenčně (v závislosti na vztahu k poskytovateli služby či výrobku)
- C. **Skutečně (efektivní dopad daně)**
- D. Částečně (podle skutečnosti, zdali je plátcem DPH)

Otázka do diskuze

Proč některé země mají 1 sazbu DPH a některé 3 (viz Dánsko a Finsko)?

Která možnost je nejlepší a proč? Jaké jsou potenciální výhody a nevýhody?